

На округлом столу о предлозима правосудних закона који је одржан 9.12.2008. године у организацији Савета за борбу против корупције, а у сарадњи са Друштвом судија Србије и уз учешће стручне јавности истакнуто је да је у Србији неопходна реформа правосуђа, али да кашњење у њеном спровођењу не може да буде оправдање за усвајање исхитрених, неуставних или решења која нису у складу са европским стандардима.

У расправи је констатовано:

- Приликом израде Нацрта закона о седиштима и подручјима судова и јавних тужилашатава, тзв. Закона о мрежи судова није испоштована законска процедура да се прибави мишљење Врховног суда Србије. Нацрт закона је презентован на мање од 24 сата одкад је објављен на сајту Министарства правде, и на мање од два дана од његовог достављања Влади у званичну процедуру. Није било никакве јавне ни стручне расправе о том Нацрту закона. Од констатације о неравномерној оптерећеност судова и судија и других проблема у функционисању правосуђа, до предлога потпуне измене правосудног система прошло је свега пар недеља. Овај период је апсолутно недовољан да би се извршила анализа свих последица, процениле потребне мере и средства, и оценило да ли добри ефекти надилазе лоше стране измена. Тренутно се може, основано извести закључак да ће примена оваквог закона успорити и поскупити правосудни систем.
- „Спорне“ одредбе предложених закона о „реизбору“ свих судија и о првом сазиву Високог савета судства, који су упућени парламанту на усвајање по хитном поступку, нису били предмет оцене Европске комисије за демократију путем права (Венецијанске комисије). Предлози закона су битно измењени у односу на текстове закона који су били предмет оцене овог тела, и који су уз одређене примедбе и сугестије били подржани.

- Прелазним и завршним одредбама које су унете у законе одступа се од европских стандарда и угрожава независност судства. Закон о судијама у прелазним и завршним одредбама предвиђа престанак судијске функције свим судијама са 31.12.2009. године и реизбор свих судија који ће се извршити најкасније до 1.12.2009. године.
- Прелазним и завршним одредбама Закона о Високом савету судства се одступа од правила, иначе садржаних у овом закону за избор чланова Високог савета судства које бирају све судије на основу слободног, општег, једнаког и непосредног изборног права, тајним гласањем. Први избор чланова Савета судства ће уместо свих судија предложити садашњи Високи савет правосуђа. Мандат првог Високог савета судства може да траје пет година и њему је поверено да изврши реизбор свих судија.

Консултативно веће европских судија је 14. новембра 2008. године утврдило Декларацију у којој се наводи да је начело непреместивости судија и сталност судијске функције све до испуњења законских услова за пензију «основно начело независности судства». Консултативно веће европских судија је изразило забринутост да предлог Закона о судијама који је у поступку пред Народном скупштином Србије и који јасно утврђује престанак дужности судијама које већ имају сталност судијске функције угрожава независност судства. Консултативно веће је на својој пленарној седници затражило од представника Србије при овом телу да о овој декларацији обавести Високи савет правосуђа Србије који треба да буде гарант независности судства, и да у договору са Бироом Консултативног већа и Секретаријатом Савета Европе предузме све потребне мере да се на захтев надлежних власти у нашој земљи организује састанак на којем ће се ова питања детаљније расправити.

Представник наше земље при Консултативном већу је о ставовима у овој декларацији обавестио Високи савет правосуђа, Владу Републике Србије и Министарство правде.

Закључено је да се Министарству правде и Влади Републике Србије упуте следећи предлози:

- Да се закони о реформи правосуђа повуку из скупштинске процедуре да би се:
 - затржило мишљење Венецијанске комисије и Савета Европе о усаглашености измењених предлога закона са европским стандардима;
 - спровела широка јавна расправа;
 - поступило по закону и прибавило мишљење Врховног суда Србије о предлогу Закона о седиштима и подручјима судова и јавних тужилаштава и о свим другим новим или измењеним законским предлозима;
 - обезбедила легитимност Високог савета судства тако што ће и први сазив бити изабран према законом прописаној процедури за његов редовни избор, и тако што ће постојати законска обавеза јавности рада Високог савета судства.
- потребно је да се истовремено предложи усвајање правосудних, и са њима усклађених, процесних закона јер судско организационо и процесно право (кривично, грађанско и управно) представља логичну системску целину која може бити нарушена ако се њихово нормирање врши раздвојено и неусклађено
- у складу са Националном стратегијом за борбу против корупције обезбеди независтан судски буџет